

Кваліфікаційна карта наукової школи

(заповнюється станом на дату атестації / подачі заявки про реєстрацію)

1. Назва наукової школи.

Дослідження процесів ринкової трансформації бухгалтерського обліку, фінансів, аудиту, оподаткування, статистики та економічного аналізу в Україні

2. Галузь знань за державним переліком науково-технічної інформації:

07	Управління і адміністрування	071	Облік і оподаткування
		072	Фінанси, банківська справа та страхування

3. Загальні відомості про школу:

3.1. Керівник (керівники) - прізвище, ім'я, по-батькові та місце роботи:

Цаль-Цалко Юзеф Сигізмундович, доктор економічних наук, професор, відмінник освіти України, академік Академії економічних наук, професор кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування і аудиту.

3.2. Кількісний склад наукової школи (осіб): 105

3.3. Кваліфікаційний склад наукової школи (осіб):

- академіків, член-кореспондентів Академії наук (державного статусу): 2

1. Цаль-Цалко Юзеф Сигізмундович, д.е.н., професор, професор кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

2. Малюга Наталія Михайлівна, д.е.н., професор, професор кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

- докторів наук: 3

1. Мороз Юлія Юзефівна, д.е.н., професор, завідувач кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту;

2. Малюга Наталія Михайлівна, д.е.н., професор, професор кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту;

3. Микитюк Валерій Мар'янович – д.е.н., професор, професор кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

- кандидатів наук: 17

1. Абрамова Ірина Вячеславівна, к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів і кредиту

2. Вітер Світлана Анатоліївна, к.пед.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

3. Гайдучок Тетяна Станіславівна, к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

4. Дема Дмитро Іванович, к.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів і кредиту

5. Дмитренко Ольга Миколаївна, к.е.н., доцент бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

6. Куровська Наталія Олександрівна, к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів і кредиту

7. Мартинюк Галина Петрівна, к.е.н., старший викладач кафедри фінансів і кредиту

8. Недільська Лариса Василівна, к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів і кредиту

9. Русак Олена Петрівна, к.е.н., доцент, доцент бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

10. Савченко Наталія Миколаївна, к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

11. Стойко Олег Якович, к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів і кредиту

12. Суліменко Лариса Антонівна, к.е.н., професор, професор кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

13. Сус Леся Валеріївна, к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів і кредиту

14. Сус Юрій Юрійович, к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів і кредиту

15. Цегельник Ніна Іванівна, к.е.н., доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

16. Шубенко Інна Андріївна, к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів і кредиту

17. Ярмолук Олена Феліксівна, к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

3.4. Кількість докторантів (0), аспірантів (5), здобувачів (0), магістрів (130), бакалаврів (230):

3.5. Характеристика наявної експериментальної бази:

•Лабораторія комп'ютерних технологій кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту;

•Інформаційно-дорадчий центр з обліку, оподаткування та аудиту;

•Студія дуальної освіти;

•Бухгалтерська клініка;

•Комп'ютерна лабораторія кафедри фінансів і кредиту «Finance.lab»;

•програмний продукт 1С "Бухгалтерія для України";

•програмний продукт MASTER:Бухгалтерія;

•Інформаційно-правова система «Ліга:Закон»;

•програмний продукт – STATISTICA.

4. Наукові досягнення школи:

4.1. Найбільш вагомі результати:

Напрямами науково-технічної діяльності є фундаментальні та пошукові дослідження:

•інформаційно-контрольного забезпечення оцінювання якості надання туристичних послуг;

•обліково-інформаційного забезпечення для оцінювання розвитку бізнесу територіальних громад;

•концептуальних основ організації бухгалтерського обліку, аудиту і оподаткування;

•організаційно-управлінських основ органічного виробництва;

- процесів розвитку соціального підприємництва: облік, аналіз і стандарти якості;
- процесів капіталізації аграрного сектору економіки;
- фінансового забезпечення сільського розвитку в умовах невизначеності;
- теорії і методології розвитку страхового ринку в аграрній сфері.

Представниками наукової школи були здійснені фундаментальні і пошукові дослідження:

Аграрно-індустріальні парки як вектор соціально-економічного розвитку територіальних громад: статистичний аспект – обґрунтовано теоретико-практичні положення, спрямовані на формування аграрно-індустріальних парків в ОТГ України, що сприяє розвитку сільських територій на інноваційно-інвестиційній основі. До кола ключових завдань віднесено: дослідження регіональних трансформацій реформи децентралізації; аналіз факторів рівня життя та трудової міграції сільського населення; розробка людино-центрованої моделі розвитку територіальних громад; аналіз напрямів покращення соціальної та фінансової ситуації в громаді за результатами проведеного опитування представників депутатського корпусу місцевих громад; визначення етапів реалізації стратегії створення аграрно-індустріальних парків. Запропоновано механізми започаткування нового типу аграрно-промислових формувань на територіях ОТГ України – аграрно-індустріальних парків, що в перспективі сприятиме розвитку сільських територій на інноваційно-інвестиційній основі. Вивчення поля спільних інтересів стейкхолдерів даного процесу підтвердило необхідність налагодження спільного діалогу між державними та бізнес-структурами задля створення сприятливого інноваційно-інвестиційного клімату в сільських регіонах. Перспективним напрямом подальших досліджень є практична реалізація запропонованих механізмів у контексті розвитку регіонів.

Інформаційно-контрольні аспекти забезпечення оцінювання якості надання туристичних послуг – досліджено сучасний стан розвитку туризму як важливого ресурсу отримання максимального економічного, соціального та екологічного ефекту, який безпосередньо впливає на якість життя населення. З'ясовано, що у сфері надання туристичних послуг наразі в Україні відсутні дієві механізми контролю за їх якістю. Визначено, що важливим інструментом контролю якості туристичних послуг є аудит, який може забезпечити попередження можливих ризиків у туристичній діяльності. Сформоване власне бачення сутності інформаційно-контрольних інструментів забезпечення оцінювання якості туристичних послуг. Висвітлено можливості інформаційних ресурсів, одержаних за результатами діяльності підприємств у сфері туризму для оцінювання якості туристичних послуг. Окреслено коло питань, що потребують вирішення для інформаційного забезпечення надання якісних туристичних послуг, зокрема, в побудові сателітного рахунку та удосконаленні статистичної звітності. Відзначено, що інформаційні ресурси для оцінювання якості туристичних послуг можливо одержати через наступне: обстеження відвідувачів; статистичну звітність турагентів і туроператорів; статистичні звіти колективних засобів розміщення; адміністративні дані територіальних громад; фінансову звітність суб'єктів

господарювання. Запропоновано упорядкувати спеціалізовану форму статистичної звітності з туризму відповідно з наявними показниками фінансової звітності та доповнити її інформаційними ресурсами для розширення можливостей оцінювання якості туристичного продукту.

Бюджетні програми розвитку туризму: формування показників результативності, їх облікове забезпечення і аналіз – досліджено стратегічні цілі розвитку туризму як важливого виду економічної діяльності для підвищення рівня зайнятості, диверсифікації господарської діяльності, збереження і розвитку культурного потенціалу, екологічно безпечного навколишнього природного середовища, а також поліпшення рівня інноваційності національної економіки, сприяння гармонізації відносин між різними країнами і народами. Досліджено ситуацію, що склалась в туристичній галузі за статистичними показниками діяльності суб'єктів господарювання в сфері туризму. Визначено, що сучасний стан розвитку туризму передусім потребує державної підтримки через реалізацію бюджетних програм. Висвітлено, що для вимірювання ефективності використання бюджетних коштів необхідно формувати систему показників, які повинні бути своєрідним індикатором, що всебічно ілюструє успішність виконання програм. Окреслено, що результативні показники поділяються на такі групи: показники затрат, показники продукту, показники ефективності та показники якості. Відзначено, що визначену систему показників можливо поєднати в єдиному кількісно-якісному індикаторі – додана вартість. Запропоновано упорядкувати інформаційне джерело для одержання складових доданої вартості, які одержує бізнес від туризму на рівні суб'єктів господарювання на основі рахунків-екранів бухгалтерського обліку класу 8 «Витрати за елементами». Основним аналітичним прийомом оцінювання використання коштів бюджетних програм у сфері туризму є розрахунок співвідношення «ресурси – результат».

Статистична і фінансова звітність в системі інформаційних ресурсів для оцінювання розвитку бізнесу територіальних громад – досліджено стан розвитку бізнесу в територіальних громадах як важливого ресурсу отримання максимального економічного, соціального та екологічного ефекту, який безпосередньо впливає на якість життя населення. З'ясовано, що використання інформаційних ресурсів статистики і фінансової звітності господарюючих структур бізнесу територіальної громади в управлінні – це, відповідно, додаткові можливості до створення на території громади доданої вартості, впровадження заходів соціальної відповідальності бізнесу і покращення навколишнього середовища.

Висвітлено можливості інформаційних ресурсів, одержаних на регіональному рівні за результатами діяльності господарюючих структур бізнесу територіальних громад як нового напрямку у прийнятті ефективних управлінських рішень при оцінюванні соціально-економічних процесів. Визначено основні проблемні аспекти формування показників статистики і фінансової звітності для оцінки ефективності розвитку бізнесу в системі територіального рахівництва як основи інформаційних ресурсів громади. Окреслено коло питань, що потребують

вирішення для інформаційного забезпечення управління територіальними громадами, зокрема, у побудові статистичної звітності і формування показників розвитку громади за фінансовою звітністю суб'єктів господарювання. Відзначено, що розвиток територіальної громади є об'єктом статистичної і фінансової звітності, а інформаційні ресурси для його оцінювання можливо одержати через звітні показники діяльності формалізованих структурних елементів, таких як влада, бізнес, соціальні установи, громадські організації та політичні партії. Запропоновано організаційні моделі формування інформаційної бази для управління розвитком територіальних громад. Аргументовано, що статистика на рівні територіальних громад повинна бути невід'ємною частиною статистичних спостережень за розвитком бізнесу, які здійснюються Державною службою статистики України.

Облік курсових різниць за операціями з кредитами в іноземній валюті – досліджено теоретико-методологічних засади обліку курсових різниць за операціями з кредитами в іноземній валюті – розглянуто сутність курсових різниць, механізм розрахунку та відображення курсових різниць, які стандарти регулюють облік курсових різниць за операціями з кредитами в іноземній валюті. Найціннішою частиною дослідження є його емпірична частина, а саме: показано нюанси обліку курсових різниць на прикладі суб'єкта господарювання на реальних даних зміни курсу валюти. Предметом подальших досліджень буде вплив курсових різниць на об'єкт оподаткування податком на прибуток.

Облік лікарняних: розбір нестандартних випадків – досліджено процедуру обліку лікарняних та представлена загальна методологія обліку лікарняних. На практичному прикладі розглянуті та проаналізовані нестандартні ситуації, а саме: працівник захворів у перший робочий день; відпрацьовано менше 12 календарних місяців; страховий стаж менше шести місяців за останні 12 місяців; в обліковому періоді – щорічна відпустка та тимчасова втрата працездатності; облік простоїв за сумісництвом та лікарняним. Доведено, що у соціально-орієнтованій економіці України спостерігається зростання обсягів матеріального забезпечення по тимчасовій непрацездатності за рахунок коштів Фонду соціального страхування. Це надає можливість отримувати роботодавцям та спеціалістам цього Фонду оперативну та достовірну інформацію про нараховану суму допомоги по тимчасовій непрацездатності, нарахування ЄСВ та своєчасну його сплату за умови раціональної системи бухгалтерського обліку, де, насамперед, враховуються вимоги законодавчих актів та нормативний супровід усіх змін і комплексних доповнень, внесених на сучасному етапі розвитку соціальної політики нашої країни. Внесені пропозиції щодо посилення аналітичного обліку виплат на загальнообов'язкове державне соціальне страхування буде інформаційним джерелом для складання статистичних звітів та звітів про прийняття управлінських рішень.

Облік та контроль розрахунків з контрагентами в умовах карантинних заходів – пандемія COVID-19, глобальні карантинні заходи, прийняті кількома

країнами, включаючи Україну, внесли корективи в економічну діяльність суб'єктів господарювання. Найбільш складним питанням було управління боргом підприємств, яке пов'язане з проблемою неплатежів, особливо в умовах світової фінансової кризи. Запропоновано заходи щодо вдосконалення бухгалтерського обліку. Особливістю розроблених пропозицій є їх універсальність, тобто вони можуть бути використані не лише під час криз, а й у звичайних умовах підприємницької діяльності суб'єктами господарювання, оскільки вони можуть допомогти підприємствам раціоналізувати та покращити облік та контроль за розрахунками з контрагентами в умовах карантинних заходів. Це є обов'язковою умовою забезпечення конкурентоспроможності підприємства та досягнення його цілей.

Статистичний і бухгалтерський облік органічного виробництва – досліджено стан формування облікових інформаційних ресурсів щодо потреб управління органічним виробництвом як важливого інструменту отримання максимального економічного, соціального та екологічного ефекту, а це, відповідно, створення доданої вартості, впровадження заходів соціальної відповідальності бізнесу і покращення навколишнього середовища. Висвітлено зарубіжний досвід статистичного забезпечення управління розвитком органічного виробництва відповідно до нормативних документів ЄС і його статистичної служби, що займається збором статистичної інформації по країнам-членам ЄС і гармонізацією статистичних методів використовуваних даними країнами. Визначено основні проблемні аспекти статистики і бухгалтерського обліку органічного виробництва у сфері об'єктів обліку і системи показників для оцінювання результатів господарської діяльності. Окреслено коло питань, що потребують вирішення для інформаційного забезпечення управління виробництвом органічної продукції, зокрема, в організації бухгалтерського, управлінського і статистичного обліку. Встановлено, що ефективна господарська діяльність у сфері органічного виробництва потребує формування окремих об'єктів обліку відповідно до технологічного процесу виробництва і реалізації органічної продукції та системи статистичних звітних показників.

Відзначено, що органічне виробництво є об'єктом управлінського обліку, а інформаційні ресурси для його оцінювання можливо одержати через статистичний звіт про основні економічні показники роботи сільськогосподарських підприємств. Запропоновано систему бухгалтерського і статистичного обліку органічного виробництва та формування інформаційних ресурсів звітності. Розглянуто об'єкти обліку у сфері органічного виробництва: основні засоби, запаси, витрати виробництва, органічна продукція, розрахунки з покупцями, витрати на збут та особливості ведення їх обліку при організації паралельного виробництва органічної і традиційної продукції, а також під час перехідного періоду.

Побудована авторська форма статистичної звітності для товаровиробників в сфері органічного виробництва в складі державної звітності для сільськогосподарських підприємств з виділенням показників щодо об'єктів діяльності, наявності сертифікованих сільськогосподарських угідь, витрат виробництва на органічну продукцію в цілому і в розрізі статей, обсягів реалізації,

доходів, цін на окремі види продукції. Аргументовано, що статистика органічного виробництва повинна бути невід'ємною складовою частиною статистичних спостережень, які здійснюються Державною службою статистики України.

Організаційно-управлінські основи органічного виробництва в Україні – формування та впровадження основ управління органічним виробництвом є необхідною умовою ефективного функціонування економіки на основі сталого розвитку, що забезпечує високу якість життя та екологічну безпеку населення. Актуальна потреба в управлінні процесами екологічної сертифікації сільськогосподарського виробництва зумовлена зростанням попиту та неповним задоволенням потреб в органічній сертифікованій продукції як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках. Обґрунтовано рекомендації щодо основ організації та управління органічним виробництвом в Україні через національну систему сертифікації для вдосконалення та розвитку створення та впровадження органічного виробництва. Виявлено причини недосконалості існуючої в Україні системи органічного виробництва та її ефективного та результативного функціонування на користь національних, державних і територіальних інтересів громад.

Визначено інституційне забезпечення сертифікації сільськогосподарської та харчової продукції як комплексної системи організаційно-правового, економічного та екологічного регулювання суспільних відносин щодо використання природних ресурсів у сфері виробництва та збуту сільськогосподарської продукції. Визначено значну роль бухгалтерського обліку в системі контролю за відповідністю правилам виробництва вітчизняної органічної продукції.

Розвиток соціального підприємництва: облік, аналіз і стандарти якості – проаналізовано стан соціального підприємництва, якість бухгалтерського обліку в ЄС та його державне регулювання. Розраховано інтенсивність розвитку соціального підприємництва з урахуванням рівня ВВП на душу населення країни, що виявило певні закономірності: країни з високим рівнем соціального захисту формують нижчий рівень розвитку соціального підприємництва. Для країн, які мають високий рівень економічного розвитку, характерна висока інтенсивність соціального підприємництва. Описано системи показників, що дозволяють оцінити соціальний ефект країни через макроекономічний показник ВВП на душу населення з уточненням соціальних груп. Доведено, що ефективність соціального підприємництва залежить від рівня доходів соціальних груп. Тому у країнах Східної Європи (Болгарія, Угорщина, Румунія), інтенсивність соціального підприємництва значно нижча, ніж у країнах Західного ЄС (Німеччина, Франція).

Аудиторська діяльність в країнах, що розвиваються: приклад Східної Європи – проведено дослідження розвитку аудиторської діяльності в країнах, що розвиваються на прикладі країн Східної Європи. Проведено класифікацію країн, що розвиваються, виходячи з особливостей розвитку аудиторської діяльності. В межах даних груп та в окремих країнах зокрема розглянуто особливості нормативного регулювання аудиторської діяльності, використання міжнародних

стандартів аудиту, визначено категорії суб'єктів, для яких аудит фінансової звітності є обов'язковим, висвітлено призначення та особливості проведення аудиту і складання аудиторського звіту. В розрізі країн графічно представлено кількість аудиторських фірм, які проводять обов'язковий аудит фінансової звітності та визначено долю ринку найбільших з них. В ході дослідження здійснено порівняльний аналіз аудиторської діяльності в країнах Східної Європи. Обґрунтовано, що аудит у країнах, що розвиваються, в основному характеризується переходом до міжнародних стандартів аудиту. Оскільки не всі країни Східної Європи однакові в економічному і політичному плані, передумови для розвитку аудиторської діяльності різні. Зокрема, асоційовані з ЄС країни поступово реформують нормативно-правову базу аудиту, хоча аудитори працюють переважно за національними стандартами. Аудит у таких країнах є часто формальним, проводиться на соціально значущих підприємствах, що мають державну або спільну власність, і в основному в установах фінансового сектору. Приватні компанії рідко звертаються до аудиторів за консультацією та фінансовими розрахунками. Щодо держав-членів ЄС, то вони повною мірою користуються послугами аудиторів, оскільки будь-які міжнародні ділові відносини вимагають незалежного аудиту чи правової оцінки, а тому на цих ринках більше аудиторських фірм і аудиторів, вони є більш компетентними у міжнародних стандартах бухгалтерського обліку та аудиту, а отже можуть надавати більш інформативні та цінні послуги для бізнесу. Однак у всіх країнах, що розвиваються, аудит постає перед низкою проблем, включаючи дефіцит кадрів, брак критеріїв якості аудиту, низький рівень послуг ІТ аудиту, достовірність інформації, стандартизацію і проблеми ціноутворення.

Інформаційне забезпечення управління доходами об'єднаних територіальних громад – досліджено особливості обліково-аналітичної системи в процесі управління доходами об'єднаних територіальних громад в контексті формування й використання місцевих бюджетів. Проведено аналіз існуючого стану розвитку і динаміку основних показників формування ОТГ в Україні та обсяги їх бюджетних надходжень за період 2015-2018 років. Визначено роль фінансового забезпечення територіальних громад, досліджено специфіку формування доходної частини місцевих бюджетів ОТГ з метою визначення структури доходів та співвідношення джерел фінансування місцевих бюджетів. Розглянуто питання надання субвенцій та дотацій з державного бюджету для належного виконання повноважень органами самоврядування ОТГ, що делеговані державою (на розвиток освіти, медицини, культури, соціального забезпечення тощо). В ході аналізу зосереджено увагу на узагальненні можливостей збільшення фінансових надходжень до бюджету ОТГ, що сприятиме самодостатності місцевих бюджетів в умовах бюджетних трансформацій. Досліджено, що одним із напрямків удосконалення інформаційного забезпечення управління доходами бюджетних установ є автоматизація облікового процесу. Запропоновано для обліку доходів застосовувати в ОТГ сучасні вітчизняні програмні продукти «MASTER: Бюджетні установи», які повністю адаптовані до українського ринку та відповідають вимогам чинного законодавства України.

Облік та аналіз витрат на капітальний ремонт обладнання – розглянуто теоретико-методологічні основи обліку та аналізу витрат на капітальний ремонт обладнання. Вивчення літератури показало, що необхідно розробити рекомендації щодо вдосконалення обліку та аналізу в реальних ситуаціях на підприємстві. Для обладнання, яке потребує ремонту за кордоном, пропонується не продавати його як неробочий (металобрухт), а вивозити і ремонтувати за кордон. Запропоновано порядок обліку витрат на ремонт обладнання за кордоном. Для поліпшення аналізу витрат на капітальний ремонт обладнання був запропонований алгоритм аналізу витрат на капітальний ремонт обладнання, який забезпечить збалансовану і обґрунтовану оцінку витрат. Для отримання актуальної інформації для цього аналізу сформовано вимоги до джерел інформації для фінансово-економічного аналізу необоротних активів. Розроблені пропозиції дозволять компаніям поліпшити облік і аналіз витрат на капітальний ремонт обладнання, що в свою чергу призведе до економії витрат і зміцнить конкурентні позиції компанії.

Удосконалення організації обліку та контролю за оплатою праці в бюджетних установах – розглянуто основні аспекти організації обліку та контролю за оплатою праці в бюджетних установах. Результати дослідження свідчать про наявні проблеми в організації обліку розрахунків із заробітної плати в бюджетних установах: первинний облік, відповідність бюджетних видатків плановим вимогам, документальне оформлення, відповідність первинного обліку даним фінансової звітності та податковим документам. Крім того, існують проблеми при нарахуванні та виплаті премій, виплат, лікарняних, відпускних. Дослідження показало глибокі реформи системи бухгалтерського обліку в бюджетних установах. Обґрунтовано необхідність удосконалення організації контролю розрахунків заробітної плати в бюджетних установах. Доведено, що внутрішній контроль має здійснюватися за такими основними напрямками: дотримання нормативно-правових актів; правильність ведення обліку нарахування заробітної плати; правильність обчислення, утримання та перерахування податків і нарахувань на заробіток; правильність формування фінансової звітності в бюджетних установах.

Удосконалення методології обліку та аудиту виплат працівникам в Україні – питання організації виплат працівникам на підприємстві є основою соціально-трудових відносин працівників, роботодавців і держави, впливаючи на ефективність управління працею в цілому, вони є одними з найбільш критичних і складних напрямків роботи, що займають центральне місце в бухгалтерському обліку. Досліджено теоретичні та методологічні основи виплат працівникам порівняно з міжнародними та національними стандартами щодо виплат працівникам. Проаналізовано динаміку середньої та мінімальної заробітної плати за останні 10 років, розкрито особливості організації оплати праці та загальну схему обліку заробітної плати. Продемонстровано сутність поняття «виплати працівникам» та його складові, детально проаналізовано особливості існуючої практики обліку та аудиту розрахунків з працівниками. Ґрунтовний теоретико-методологічний аналіз дослідження дозволив на практичних прикладах

запропонувати удосконалення обліку розрахунків з працівниками, а саме детальну структуру рахунку 66 «Розрахунки працівникам».

Запропоновано вдосконалену методологію аудиту, яка дозволить аудитору охопити всі аспекти обліку заробітної плати, дослідити правильність, своєчасність, законність відображення в фондах оплати праці, охопити всі аспекти обліку заробітної плати, оперативно виявляти порушення, проводити якісний аудит.

Застосування сучасного програмного забезпечення для підвищення ефективності економічного аналізу бухгалтерського обліку на підприємствах – досліджено, що автоматизація здійснюється за етапами обліку з поступовим переходом даних у цифрову площину. Здійснено дослідження програмних продуктів, які використовуються для автоматизації бухгалтерського обліку, серед компаній США, надано їх опис та характеристику. Визначено структуру користувачів програмного забезпечення за методами обліку. Зазначено, що значна кількість користувачів ведуть облік вручну, а потреба в економічному аналізі показників ефективності, як правило, нехтується. Досліджено, що основними функціями програмних продуктів є облік розрахунків, облік замовлень і синхронізація платежів з банком. Значна кількість програмних продуктів розміщені в інтернет-ресурсах і призначені для малого та середнього бізнесу. Крім того, програми для великих підприємств і корпорацій вимагають широкого функціоналу, який обов'язково повинен включати можливості економічного аналізу, що позначається на їх вищій ціні. Обґрунтовано вигоди, які надає компаніям використання програмного забезпечення та зроблено висновок, зокрема, що використання сучасного програмного забезпечення позитивно впливає на підвищення ефективності бухгалтерського обліку за рахунок переведення всіх даних в одну площину, скорочення витрат часу на рутинні операції, збільшення можливостей економічного аналізу та контролю даних.

Покриття інформації у фінансовій звітності: практичний досвід застосування МСБО та МСФЗ – досліджено забезпечення користувачів фінансової звітності інформацією, розкриття якої передбачають міжнародні стандарти; перевірка гіпотез щодо існування необхідності дослідження відмінностей видів фінансової звітності, формування і подання якої передбачають МСФЗ і МСБО. Визначено, що слід розглядати під поняттям «покриття інформації у фінансовій звітності» та узагальнено структур інформаційного наповнення фінансової звітності відповідно до міжнародних стандартів. На основі аналізу встановлено, що інформацію, обов'язкову до розкриття у фінансовій звітності, обумовлює вид фінансової звітності. У процесі дослідження встановлено наявність в МСФЗ прогалів у порядку складання та інформаційного наповнення комбінованої звітності. Запропоновано комбіновану фінансову звітність складати суб'єктам господарювання, які з тих чи інших причин не відповідають вимогам МСФЗ. Визначено, що важливою умовою достовірного відображення у Звіті про фінансовий стан інформації щодо довгострокового кредиту є необхідність проведення аналізу здатності підприємства його дострокового погашення, зокрема протягом року.

Корпоративне управління як система соціальних взаємодій: інформаційно-аналітичний та фінансовий аспекти – дослідження присвячене проблемам удосконалення корпоративного управління як системи соціальних взаємодій, враховуючи інформаційно-аналітичний та фінансовий аспекти. На підставі аналізу законодавчих норм та соціальної складової корпоративного управління, виявлених об'єктивних та суб'єктивних факторів, здійснено порівняльну характеристику прогресивних світових моделей корпоративного управління та української моделі.

За результатами узагальнення існуючих підходів сучасної економічної теорії та практики до розуміння та визначення сутності корпоративного управління, а також внаслідок опитування 174 респондентів, в основі якого було з'ясування чий інтереси, на їхню думку, переважно реалізуються в корпорації, сформовано методологію корпоративного управління як систему соціальних взаємодій, яку позитивно оцінили респонденти, та яка дозволяє посилити довіру до компанії та сприятиме створенню її цінності в інтересах акціонерів, співробітників та інших зацікавлених сторін, що призведе до зростання вартості компанії шляхом підвищення показників її конкурентоспроможності, ефективності та зростання.

Фінансові інструменти формування доданої вартості суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності: обліково-аналітичний аспект – досліджено особливості формування доданої вартості суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності як економічну категорію. Запропоновано способи управління та оптимізації доданої вартості залучених суб'єктів у зовнішньоекономічній діяльності. Авторська гіпотеза обґрунтована тим, що результати створеної доданої вартості визначаються пріоритетом ключових факторів впливу (фінансових інструментів) з одночасними обмеженнями зростання витрат іншими факторами.

На основі практичних результатів і теоретичних узагальнень сформовано рекомендації щодо побудови бухгалтерського обліку, контролю та аналізу доданої вартості суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності господарської діяльності з урахуванням факторів, що на неї впливають.

Практичне значення полягає у визначеному порядку перерозподілу ресурсів для фінансових інструментів, що впливають на величину доданої вартості при контролі витрат, що представлено на прикладі конкретної компанії.

Перспективи подальших досліджень в цій області полягають у розробці механізмів контролю витрат на компоненти доданої вартості в розрізі типів діяльності. Це дозволить більш ефективно мінімізувати витрати суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та збільшення доданої вартості шляхом оптимізації ланцюга доданої вартості.

Візуальна аналітика для управління фінансовими проектами підприємства – дослідження присвячене розкриттю шляхів збільшення продуктивності через прийняття рішень на основі даних. Розкривається комплекс завдань управління фінансовими проектами та результати візуальної аналітики. Застосування системного підходу до управління фінансовими проектами дозволило розглянути шляхи вирішення задач візуалізації комплексної аналітики даних.

Наведено технологічну послідовність візуального вирішення завдань управління проектами для менеджерів, запропоновано методи візуальної аналітики для визначення необхідного втручання в проблемну ситуацію, яка виникає в процесі управління проектом. Відзначається важливість використання сучасного аналітичного програмного забезпечення, що дозволяє швидко візуалізувати фінансову аналітику за допомогою різних моделей або шляхом їх комбінування. Висвітлено основні переваги використання аналітичного програмного забезпечення в управлінні фінансовими проектами, та надано рекомендації щодо використання п'яти стратегій для ефективної візуальної аналітики з питань управління фінансовими проектами підприємства.

Роль держави у підвищенні продуктивності праці в сільськогосподарських підприємствах України – розглядаються економічні та управлінські причини низької прибутковості більшості українських сільськогосподарських підприємств. Встановлено, що через низький рівень заробітної плати не вистачає кваліфікованого обслуговуючого персоналу на українських сільськогосподарських підприємствах. Приблизно 90% сільськогосподарської техніки на полях застаріла або зношена. Молоде покоління прагне працювати в містах.

Обґрунтовано, що підвищення продуктивності праці зменшить витрати сільськогосподарських підприємств та сприятиме успішному функціонуванню ринку праці. Підвищення кваліфікації, підготовка та перепідготовка кадрів мають важливе значення для сільськогосподарських підприємств. Підприємства без державної підтримки відчують труднощі у вирішенні цієї проблеми.

Активна роль держави у підготовці кадрів аграрного сектору економіки сприятиме зниженню рівня міграції трудових ресурсів із села до міста. Підвищення рівня відповідальності працівників можна досягти шляхом навчання та подальшої державної атестації, з метою використання їх професійних знань та навичок у майбутньому.

Маркетингова стратегія адаптації малого бізнесу до карантинних обмежень у сфері торговельного підприємництва – розглянуто особливості розробки маркетингової стратегії адаптації малого бізнесу до карантинних обмежень у сфері комерційного підприємництва. Обґрунтовано важливість переформатування існуючої маркетингової стратегії у зв'язку зі зміною основних умов торговельної діяльності із запровадженням карантинних обмежень у зв'язку з епідемією вірусу COVID-19. Карантинні обмеження та тимчасове запровадження локдауну в різних країнах світу, включно з Україною, спричинили кризу не лише для малого бізнесу. Але вони стали шоковою терапією і прискорили цифровізацію ритейлу. Тренди цифровізації та розвитку цифрової інфраструктури дозволяють як адаптувати структури комерційного підприємництва до сучасних умов, так і задати напрямки розвитку на довгострокову перспективу. Особливу увагу приділено зміні бізнес-моделі та автоматизації процесів продажу на основі впровадження вендингу. Проаналізовано передумови та наявний досвід вендингу в Україні, розроблено схему бізнес-моделі проекту з продажу товарів.

Аналіз розвитку агробізнесу в контексті формування територіального маркетингу – здійснено оцінювання та аналіз сучасного розвитку агробізнесу в контексті формування територіального маркетингу. До ключових завдань віднесено: аналіз динаміки виробництва продукції сільського господарства, дослідження регіональної диференціації аграрних підприємств України, виявлення особливостей та проблем їх розвитку, обґрунтування переваг залучення інструментарію територіального маркетингу в сучасний розвиток агробізнесу. Розглянуто дефініції поняття «територіальний маркетинг», досліджено особливості розвитку вітчизняного агробізнесу, проаналізовано динаміку виробництва продукції рослинництва і тваринництва, проведено регіональну диференціацію аграрних підприємств та визначено їх питому вагу за рівнем рентабельності в загальній сукупності підприємницьких структур різних сфер діяльності. Констатовано, що в останнім часом відбулися певні позитивні зрушення в сільському господарстві країни. Таку тенденцію у сфері агробізнесу забезпечують не лише фермерські, а й особисті селянські господарства, які мають характерні особливості, що визначають їх роль і підвищують значення в сучасних умовах. Будучи прив'язаними до специфічних видів економічної активності, кожен із цих типів аграрних формувань не розвивається самостійно. Вони є учасниками кількох спільнот – виробників, споживачів, користувачами техніки, інституцією зі збуту продукції, із ветеринарного обслуговування, з одержання позик, залучення інвестицій тощо. Економічне благополуччя їх діяльності традиційно пов'язане з розвитком відповідних «бюджетоформуючих» суб'єктів господарювання. Постійні виклики сучасної економіки змушують агробізнес шукати нові можливості зміцнення своїх позицій на ринку та впроваджувати сучасні механізми підвищення ефективності функціонування з метою зменшення рівня збитковості в майбутньому. У зв'язку з цим запропоновано механізм підвищення економічної активності аграрних формувань, в основу якого покладено процес впровадження територіального маркетингу на сільській території з метою залучення інвестора та реалізації своїх цілей у часі. Перспективним напрямом подальших досліджень є пошук інноваційних механізмів стійкості агробізнесу до впливу ризиків сучасної економіки.

Аналіз і перспективи розвитку агробізнесу: регіональний аспект – обґрунтовано, що вітчизняний аграрний сектор є стратегічно важливою структурою національної економіки, що забезпечує продовольчу, економічну, екологічну та енергетичну безпеку, сприяє розвитку інших галузей та формує соціально-економічні напрями розвитку держави. Сучасною ознакою прогресивних змін у сільському господарстві країни є розвиток агробізнесу. Аграрний бізнес необхідно розглядати як найбільш прогресивну та високоефективну форму спільної організації виробництва продовольства. Встановлено, що аграрне підприємництво має велике значення для структурної трансформації економіки, розвитку вітчизняного товаровиробництва, конкуренції, підвищення рівня зайнятості сільського населення. Економічна ефективність вітчизняного аграрного виробництва має чітко виражену регіональну диференціацію, що залежить від наявних ресурсних можливостей регіону,

інвестицій та інших факторів. Детальний аналіз та їх оцінка є важливим резервом підвищення конкурентоспроможності та прибутковості вітчизняного агробізнесу в умовах окремого регіону. Житомирська область являє собою розвинутий аграрно-індустріальний регіон України. Відзначено, що розвиток аграрного сектора в регіоні останнім часом характеризується підвищенням як виробничих, так і основних його економічних показників. Перспективи подальшого розвитку аграрного бізнесу пов'язані з наступними: удосконаленням зовнішнього та внутрішнього середовища, інноваційно-інвестиційним забезпеченням, завершенням земельної реформи, збільшенням обсягів виробництва сільськогосподарської продукції, удосконаленням інформаційно-аналітичного забезпечення розвитку галузі, техніко-технологічною модернізацією агропромислового виробництва, агропромисловою інтеграцією

Трудова міграція сільського населення України: статистичний аспект – обґрунтовано теоретичні положень та статистичний аналіз міграційних процесів в Україні, досліджено причини трудової міграції на основі опрацювання результатів проведеного анкетування сільського населення. Досліджено сучасний стан міграційних потоків, проаналізовано динаміку чисельності, природного та міграційного руху сільського населення України за 2010 – 2019 рр.. Визначено кількість перетинів кордону українцями впродовж останніх років, встановлено ТОП - 5 країн, де працюють українські трудові мігранти: Польща, Італія, Німеччина, Чехія, Іспанія.

В контексті поставлених завдань, дослідивши низку теоретичних засад сучасних міграційних хвиль, виокремлено 4 групи факторів, що обумовлюють стрімкий ріст даного явища, а саме: соціальні, економічні, політичні та екологічні. На основі проведення соціологічного анкетування та шляхом обробки отриманих від респондентів відповідей встановлено, що основними причинами, які змушують людей перетинати кордон є: низька заробітна плата (91,3%), високі ціни на тарифи (52,8%); політична та соціальна нестабільність в країні (51,8%); відсутність постійної роботи (33,8%); корупція серед органів влади (33,8%).

Для вирішення поставлених проблем та впровадження дієвого гальмівного механізму щодо виїзду громадян за кордон пропонується зміцнювати державну політику протекціонізму, яка передбачатиме стимулювання власного виробництва та соціально-економічну стабільність.

Соціальне підприємництво – теоретичні основи та сучасні бачення. Сучасні виклики світової економіки вимагають інноваційного підходу до забезпечення сталого та динамічного розвитку бізнесу з урахуванням соціальної складової. Тому в сучасному світі концепція соціального підприємництва є широко дискутованою та всебічно обґрунтованою. У більшості визначень соціальне підприємництво характеризується поєднанням традиційного бізнесу та благодійної організації. Його особливістю є виконання соціальної місії, яка є інноваційним інструментом забезпечення зростання добробуту громадян.

Принципи ESG відіграють важливу роль у динамічному розвитку соціального підприємництва, оскільки включають екологічні, соціальні та управлінські

аспекти. Вплив бізнесу на природну екосистему та ефективне використання природних ресурсів у виробничому процесі з кожним роком стають все більш актуальними. Соціальна складова визначає рівень відносин компанії зі своїми співробітниками, клієнтами та суспільством, вивчається гендерний баланс. Показник управління дозволяє підвищити якість і ефективність управління в бізнес-структурі. Дотримання всього комплексу цих принципів у соціальному підприємстві може забезпечити реалізацію цілей вчасно з урахуванням ризиків сучасного світу.

Соціальне підприємство є вигідним для макроекономічного розвитку багатьох країн, оскільки ця діяльність дозволяє скоротити частину державних витрат на вирішення проблем соціально незахищених верств населення, їх працевлаштування та соціальну адаптацію. Міжнародний досвід соціального підприємства відрізняється за ступенем і формами його підтримки з боку держави: Модель Північної Європи характеризується активною підтримкою держави. Моделі в Сполучених Штатах, Канаді та Японії включають регулювання на рівні підприємства та використання філантропії. Для середньоевропейської моделі характерні цільові соціальні програми та бізнес-проекти. Модель Великобританії характеризується значними соціальними інвестиціями.

Капіталізація аграрного сектору економіки – обґрунтовано стан, особливості і тенденції капіталізації у сільському господарстві. Охарактеризовано розвиток системи фінансового забезпечення, виділено перспективні інструменти прискорення капіталізації аграрного виробництва в контексті дотримання соціальної відповідальності суб'єктами агробізнесу. Запропоновано методичний підхід щодо обліку, аналізу і контролю капітальних інвестицій. З метою прискорення процесу капіталізації аграрного сектору економіки запропоновано фінансово-економічний інструментарій капіталізації сільськогосподарського виробництва. Сформовано пропозиції, які дозволять вдосконалити процеси капіталізації, оптимізувати використання фінансових ресурсів аграрних підприємств, покращити їх кредитне забезпечення та поліпшити систему фінансового менеджменту, а також, підвищити рівень фінансового забезпечення місцевих громад, що сприятиме сталому розвитку економіки України.

Фінансові інструменти сільського розвитку в умовах невизначеності – запропоновано модифікацію оцінки інвестиційної привабливості аграрних підприємств; обґрунтовано необхідність формування ефективної системи захисту прав споживачів фінансових послуг, що у сукупності з іншими заходами сприятиме досягненню соціальної рівноваги й сталого розвитку сільських територій; обґрунтовано, що важливим джерелом доходів сільських громад є мале підприємство; здійснено аналіз обсягів кредитних коштів, залучених вітчизняними сільськогосподарськими підприємствами впродовж останніх років; обґрунтовано напрями фінансового забезпечення сільськогосподарських підприємств за рахунок традиційних і альтернативних кредитних інструментів.

Теорія і методологія розвитку страхового ринку в аграрній сфері – обґрунтовано концептуальні, методологічні та практичні аспекти становлення організаційно-економічних засад формування і функціонування ринку аграрного. За результатами проведеного дослідження запропоновано авторську економічну інтерпретацію поняття “страхування”; доведено необхідність поєднання різних видів страхових інтересів (економічних, соціальних та екологічних) учасників ринку аграрного страхування, представлено концептуальний підхід до управління бізнес-процесами на ринку аграрного страхування, теоретико-методологічний підхід до стратегічного управління клієнтоорієнтованою страховою компанією; сформульовано пропозиції щодо використання концепту комплексу маркетингу у діяльності страхових компаній; розроблено методичний підхід до формування цінкових стратегій на ринку аграрного страхування; розкрито теоретико-методологічні положення щодо необхідності впровадження “дорожньої карти” трансформації взаємовідносин стейкхолдерів на ринку аграрного страхування.

4.2. Найбільш вагомі результати за останні 5 років:

Назва: Облік, аналіз і контроль в умовах сучасних концепцій управління економічним потенціалом і ринковою вартістю підприємства (номер державної реєстрації 0114U002192).

Керівник: д.е.н., професор Цаль-Цалко Юзеф Сигізмундович

Метою дослідження є розробка теоретичних, методологічних, методичних та організаційно-практичних положень при формуванні обліково-аналітичної та контрольної інформації в системі управління економічним потенціалом і ринковою вартістю підприємства.

Наукова новизна одержаних результатів та найважливіші наукові результати полягають в:

1) обґрунтуванні теоретичних положень і розробці практичних рекомендацій з вдосконалення механізму формування обліково-аналітичного забезпечення контролювання фінансових результатів підприємств (класифікація контролювання фінансових результатів; концептуальна модель комплексного аналізу фінансових результатів; система аналітичних процедур в процесі контролювання фінансових результатів);

2) удосконаленні теоретичних та організаційно-методичних положень бухгалтерського обліку розрахунків з покупцями та замовниками підприємства (розроблені теоретична модель здійснення дропшипінгу з врахуванням варіативності його договірному процесу; класифікація господарських операцій з покупцями і замовниками в умовах інтернет торгівлі; методологічний інструментарій управлінського обліку в системі розрахунків з покупцями та замовниками)

3) розвитку теоретичних та удосконаленні організаційно-методичних положень бухгалтерського обліку як системи генерування якісного інформаційного ресурсу про господарську діяльність підприємства (методичні положення бухгалтерського обліку для забезпечення якості інформаційних ресурсів; організаційно-методичні позиції бухгалтерського обліку в контексті формування та оприлюднення інформації через звітність сталого розвитку);

4) удосконаленні методологічного та методичного забезпечення системи обліку та аналізу інноваційної діяльності підприємства (концепція комплексного відображення об'єктів інноваційної діяльності у бухгалтерському обліку та звітності підприємства).

Практичне значення дослідження полягає у визначенні основних напрямів та розробці конкретних рекомендацій з удосконалення обліково-аналітичного забезпечення в частині:

1) контролювання фінансових результатів підприємств (методичні підходи до обліку доходів і витрат з метою формування інформації для аналізу і контролювання фінансових результатів; систему показників фінансової звітності; управлінський аналіз в частині визначення впливу різних чинників на формування фінансових результатів);

2) розрахунків з покупцями та замовниками (організацію бухгалтерського обліку розрахунків з покупцями та замовниками; порядок формування доходів від реалізації продукції, товарів, виконаних робіт, наданих послуг покупцям і замовникам та документальне забезпечення обліку операцій; порядок облікового відображення операцій із покупцями і замовниками в умовах інтернет-торгівлі);

3) генерування якісного інформаційного ресурсу (удосконалення процесу документування господарських операцій шляхом реквізитного розширення первинних документів; формування показників звітності сталого розвитку).

4) інноваційної діяльності підприємства (облік об'єктів інноваційної діяльності підприємства; аналіз ефективності інноваційної діяльності підприємства).

Практикоорієнтовані результати доведені до рівня конкретних розробок, придатних до використання підприємствами.

Назва: Інструменти обліково-статистичного та бюджетного забезпечення оцінювання і контролювання розвитку інтелектуальної економіки в системі формування економічного потенціалу фінансово самодостатніх Smart Village в умовах функціонування об'єднаних територіальних громад» (номер державної реєстрації 0118U100557).

Керівник: д.е.н., професор Мороз Юлія Юзефівна

Науковим результатом роботи є: ідентифікація теоретичних, методичних та практичних проблем, які існують в системі інформаційного забезпечення функціонування об'єднаних територіальних громад; розробка системи показників статистичної і фінансової звітності з метою оцінювання бізнесу територіальних громад, що сприятиме нарощуванню їх економічного потенціалу; розробка концепції формування облікової інформації для управління діяльністю сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів в умовах забезпечення самодостатності територіальних громад; побудова механізму формування облікової інформації для управління органічним виробництвом суб'єктів господарювання в територіальних громадах.

Практична цінність отриманих результатів дослідження актуальна для всіх суб'єктів господарювання, незалежно від виду діяльності та форм власності, які функціонують в об'єднаних територіальних громадах.

Назва: Розвиток бухгалтерського обліку, статистики, контролю і оподаткування в умовах економічного зростання України оснований на залученні інвестицій та інноваційному виробництві продуктів з високим ступенем доданої вартості» (номер державної реєстрації 0118U100564).

Керівник: д.е.н., професор Мороз Юлія Юзефівна

Науковим результатом роботи є: розробка теоретичних, методичних та організаційних підходів до формування інформації в системах бухгалтерського обліку, статистики, контролю і оподаткування в умовах інвестиційно-інноваційної стратегії діяльності суб'єктів господарювання, що сприятиме зростанню їх доданої вартості.

Практична цінність отриманих результатів дослідження актуальна для всіх суб'єктів господарювання, незалежно від виду діяльності та форми власності, ключовою метою яких є запровадження інноваційно-інвестиційної моделі розвитку та зростання доданої вартості.

Назва: Стратегія реформування підприємництва, бухгалтерського обліку і оподаткування в лісовому господарстві для забезпечення довгострокових інтересів України на основі поєднання принципів державного регулювання і механізмів ринкових відносин з огляду на цілі децентралізації влади» (номер державної реєстрації 0118U100585)

Керівник: д.е.н., професор Цаль-Цалко Юзеф Сигізмундович

Науковий результат полягає у розробці теоретичних, методичних та організаційних засад формування інформаційних ресурсів в системі бухгалтерського обліку та звітності для прийняття ефективних управлінських рішень на лісогосподарських підприємствах. Зокрема досліджено проблемні питання щодо: організаційних основ бухгалтерського обліку на підприємствах лісового господарства; документального забезпечення відображення господарських операцій в бухгалтерському обліку; обліку продукції лісу, витрат і доходів в лісогосподарських підприємствах; оподаткування, звітності та аудиту; організації та управління лісогосподарським виробництвом.

Практичне застосування результатів дослідження полягає у розробці рекомендацій щодо організації бухгалтерського обліку, звітності і аудиту на лісогосподарських підприємствах. Результати дослідження впроваджені в діяльність ДП «Коростишівське лісове господарство».

В рамках дослідження видано:

підручник: Бухгалтерський облік і аудит в управлінні лісогосподарським підприємством / Цал-Цалко Ю.С., Мороз Ю.Ю., Ейсмонт В.С., Гайдучок Т.С., Цегельник Н.І. Житомир : Рута, 2019. 372 с.

навчальний посібник: Організація та управління лісогосподарським виробництвом / Ю. С. Цаль-Цалко, Ю. Ю. Мороз, Т. С. Гайдучок, А. В. Вишневський, Т. М. Іванюк. Житомир : Євро-Волинь, 2022. 448 с.

Назва: «Обліково-податкове забезпечення сталого розвитку підприємств лісового господарства та лісозаготівлі України» (номер державної реєстрації 0121U110905)

Керівник: к.е.н., доцент Цегельник Ніна Іванівна

Науковим результатом роботи є: обґрунтування обліково-податкового забезпечення сталого розвитку підприємств лісового господарства та лісозаготівлі України.

Практична цінність отриманих результатів дослідження полягає у розробці рекомендацій з удосконалення обліково-податкового забезпечення сталого розвитку підприємств лісового господарства та лісозаготівлі України

Назва: Дослідження механізмів підвищення капіталізації аграрного сектору економіки (номер державної реєстрації 0116U004554)

Керівник: к.е.н., доцент Недільська Лариса Василівна

Наукова новизна. Здійснено оцінку показників капіталізації сільськогосподарських підприємств. В ході аналізу основних компонент зростання капіталізації сільськогосподарських підприємств встановлено неоднозначні характеристики прирощеного капіталу. Встановлено тенденції капіталізації українських аграрних компаній, що представлені на світових фондових біржах. Доведено, що на тлі масштабних розмірів фінансових ресурсів, які обертаються в розпорядженні вітчизняних агрохолдингів, рівень капіталізації середніх та малих аграрних підприємств залишається на доволі низькому рівні.

Обґрунтовано нераціональність і низькоефективність діючої системи державної підтримки сільськогосподарських товаровиробників в Україні. З огляду на досвід останніх років, наголошено, що для України актуально розглядати державну підтримку сільського господарства у трьох аспектах: економічна ефективність, корупційні ризики та вплив на конкуренцію. Обґрунтовано необхідність встановлення межі недоречності державного фінансування як для збиткових підприємств через їх неперспективність, так і для високоприбуткових, які власним капіталом здатні покривати потреби розширеного відтворення. Побудована модель може стати основою для удосконалення системи державної підтримки сільськогосподарських підприємств, оскільки враховує ефективність господарювання кожного окремого підприємства і, відповідно, носитиме адресний характер.

Найважливіші результати (науковий рівень, значимість): удосконалено навчально-методичне забезпечення з дисципліни «Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва»; розроблено навчально-методичне забезпечення з дисципліни «Вартісно-орієнтоване управління фінансами суб'єктів господарювання».

Практичне значення: Результати дослідження можуть бути використанні науковцями, фахівцями сільського господарства, працівникам органів державного управління розвитком агропромислового виробництва та сільських територій, викладачами, аспірантами та студентами закладів вищої освіти.

Назва: Теорія і методологія розвитку страхового ринку в аграрній сфері (номер державної реєстрації 0116 U004552).

Керівник: д. е. н., доцент Віленчук Олександр Миколайович

Наукова новизна. Обґрунтовано концептуальні, методологічні та практичні аспекти становлення організаційно-економічних засад формування і функціонування ринку аграрного. За результатами проведеного дослідження запропоновано авторську економічну інтерпретацію поняття “страхування”; доведено необхідність поєднання різних видів страхових інтересів (економічних, соціальних та екологічних) учасників ринку аграрного страхування, представлено концептуальний підхід до управління бізнес-процесами на ринку аграрного страхування, теоретико-методологічний підхід до стратегічного управління клієнтоорієнтованою страховою компанією; сформульовано пропозиції щодо використання концепту комплексу маркетингу у діяльності страхових компаній; розроблено методичний підхід до формування цінових стратегій на ринку аграрного страхування; розкрито теоретико-методологічні положення щодо необхідності впровадження “дорожньої карти” трансформації взаємовідносин стейкхолдерів на ринку аграрного страхування.

Найважливіші результати (науковий рівень, значимість): полягають в необхідності системного посилення страхового захисту сільськогосподарських товаровиробників. Використовуючи сучасний інструментарій наукового дослідження здійснено комплексне оцінювання потенціалу поширення аграрного страхування у територіальному, галузевому та інституціональному вимірах, сутність якого полягає у моделюванні ключових параметрів функціонування страхового ринку (застрахованих площ, страхових сум і страхових премій) для вимірювання можливостей розширення покриття страхуванням ймовірних ризиків;

Практичне значення: полягає у тому, що основні теоретико-методологічні розробки дисертації доведено до рівня методичних і практичних рекомендацій.

Назва: Фінанси в умовах бюджетної децентралізації (номер державної реєстрації 0116U004551)

Керівник: к. е. н., професор Дема Дмитро Іванович

Наукова новизна. Запропоновано методичний підхід до комплексного оцінювання потенціалу територіальної громади з метою відповідного планування місцевих доходів. Удосконалено теоретико-методологічний підхід до оцінки фінансового потенціалу територіальної громади з метою виявлення можливих резервів та формування стратегії розвитку. Обґрунтовано необхідність впровадження державного та громадського контролю за формуванням та використанням доходів місцевих громад. Розроблено пропозиції щодо пошуку та залучення міжнародних донорів до проектів розвитку місцевих громад.

Найважливіші результати (науковий рівень, значимість): полягають у формуванні пропозицій щодо управління доходами територіальних громад шляхом підвищення ефективності використання коштів державного фонду регіонального розвитку.

Практичне значення: полягає в розробці методичних рекомендацій для територіальних громад щодо управління їх доходами.

Назва: Контрольно-аналітичне забезпечення агробізнесу Північно-Західного регіону України в умовах Євроінтеграції (номер державної реєстрації 0116U005687)

Керівник: Микитюк Валерій Мар'янович

Наукова новизна: Обґрунтовано основні аналітичні інструменти, що здатні в режимі реального часу сприяти розвитку регіонального агробізнесу України в умовах Євроінтеграції, віднайти раціональні організаційні та фінансові механізми вирішення проблемних питань та окреслити перспективи розвитку. До таких віднесено статистико-аналітичні методи діагностики, які стали основою формування сучасної моделі трансформації виробничого процесу, ресурсного потенціалу, цінових пропорцій, інвестиційного забезпечення, соціальної відповідальності агробізнесу як на регіональному, так і на загальнонаціональному рівнях.

Практичне значення полягає у використанні аналітичних інструментів за для своєчасного виявлення ризиків та вирішення проблемних питань щодо розвитку агробізнесу в умовах Євроінтеграції представниками наукової та практичної сфери.

Назва: Фінансові інструменти сільського розвитку в умовах невизначеності (номер державної реєстрації 0121U109312)

Керівник: к.е.н., доцент Недільська Лариса Василівна

Наукова новизна. Запропоновано модифікацію оцінки інвестиційної привабливості аграрних підприємств; обґрунтовано необхідність формування ефективної системи захисту прав споживачів фінансових послуг, що у сукупності з іншими заходами сприятиме досягненню соціальної рівноваги й сталого розвитку сільських територій; обґрунтовано, що важливим джерелом доходів сільських громад є мале підприємництво; здійснено аналіз обсягів кредитних коштів, залучених вітчизняними сільськогосподарськими підприємствами впродовж останніх років; обґрунтовано напрями фінансового забезпечення сільськогосподарських підприємств за рахунок традиційних і альтернативних кредитних інструментів.

Практичне значення: Результати дослідження можуть бути використанні при формуванні рекомендацій сільським громадам та суб'єктам господарювання, що функціонують на їх територіях.

Назва: Трансформація та модернізація страхового бізнесу в умовах ризикованості навколишнього середовища (номер державної реєстрації 0121U110202).

Керівник: д. е. н., професор Віленчук Олександр Миколайович

Наукова новизна. Обґрунтовано концептуальні засади трансформації страхового бізнесу в умовах ризикованості навколишнього середовища. За результатами проведеного дослідження аргументовано необхідність системної модернізації, спрямованої на взаємоузгодження нормативно-правових, інституціональних, фінансово-економічних та морально-етичних аспектів взаємодії стейкхолдерів страхового ринку, сформульовано пропозиції на посилення ролі страхування у процесі нейтралізації ризиків природного та антропогенного

походження; розкрито теоретико-методологічні положення щодо необхідності імплементації в Україні досвіду країн Європейського Союзу в реалізації страхових послуг зі страхування життя та інших видів, ніж страхування життя з метою підвищення якості та сервісу страхового обслуговування.

Найважливіші результати (науковий рівень, значимість): полягають у необхідності модернізації системи управління страхового бізнесу в Україні. Використовуючи сучасний інструментарій наукового дослідження сформульовано пропозиції щодо використання інноваційних стратегій управління діяльністю страховими компаніями, зважаючи на міжнародний та національний досвід; розроблено методичні підходи до формування тарифної політики у сфері аграрного страхування; аргументовано необхідність подальшої координації зусиль страхового бізнес-середовища щодо мінімізації найрізноманітніших ризиків на засадах корпоративної соціальної відповідальності.

4.3. Практичне використання отриманих наукових результатів за останні 5 років:

Представниками наукової школи проводяться дослідження у тісній співпраці з суб'єктами господарювання.

Зокрема, в рамках виконання НДР «Облік, аналіз і контроль в умовах сучасних концепцій управління економічним потенціалом і ринковою вартістю підприємства» підприємствами були прийняті рекомендації та пропозиції щодо:

- застосування методик управлінського аналізу в процесі інформаційно-аналітичного забезпечення контролювання формування фінансових результатів підприємств; механізму оцінки ефективності реалізації продукції покупцям на основі показників чистого доходу від реалізації продукції та виробничої собівартості, які дозволяють визначити валовий прибуток – ПАТ “Житомирський маслозавод” (довідка № 1525 від 05.07.2018 р.);

- аналітичних досліджень в системі контролювання розподілу і використання фінансових результатів підприємств; змістовного наповнення форм первинних документів, що відображають передачу продукції покупцям і враховують обов'язкові реквізити відповідно до напрямку діяльності підприємства – ТОВ «Андрушівський маслосирзавод» (довідка № 48 від 01.02.2018 р.);

- облікового відображення операцій дропшипінгу – ТОВ «Житомирська обласна сільськогосподарська дорадча служба» (довідка № 12 від 14.07.2018 р.);

- організаційно-методичних положень бухгалтерського обліку в частині формування показників звітності сталого розвитку як нового механізму оприлюднення якісної інформації про господарську діяльність підприємства – сільськогосподарські підприємства СТОВ “Надія ВП” (довідка № 521/01 від 32.01.2019 р), ТОВ “Ілта Оріджинейшн”(довідка № 897 від 20.12.2018 р.), ТОВ «Лана» (довідка № 23 від 10.01.2019 р.).

За темою «Теорія і методологія розвитку страхового ринку в аграрній сфері» Житомирська обласна рада засвідчує про впровадження результатів наукових досліджень щодо активізації страхових відносин в аграрній сфері, зокрема,

створення товариств взаємного страхування та страхових кооперативів в агропродовольчому секторі економіки (довідка № 5-24/316 від 14.03.2019 р.).

Департамент агропромислового розвитку та економічної політики Житомирської обласної державної адміністрації засвідчує про можливість впровадження результатів наукових досліджень щодо розвитку мікрострахування в регіоні для домашніх господарств населення та приватних підприємств різних форм господарювання (довідка №02/3263 від 14.12.2018 р.).

Пропозиції, орієнтовані на формалізацію методологічної послідовності тарифної політики страхових компаній, зокрема забезпечення доступу до інформаційних джерел та оцінювання сільськогосподарських ризиків і прийняття рішень про страхування, обробку статистичних даних для потреб конкретних страхових компаній та розрахунок повної тарифної ставки (брутто-ставки) знайшли практичне застосування у ПАТ СК “Країна” (довідка № 82 від 03.10.2018 р.).

Рекомендації, спрямовані на застосування матричного підходу до обґрунтування бізнес-процесів з урахуванням економічних можливостей потенційних страхувальників і страхових компаній використано у діяльності ПрАТ СК “Універсальна” (довідка № 75 від 28.09.2018 р.).

За темою «Фінанси в умовах бюджетної децентралізації» пропозиції взяті до уваги і враховані у роботі Іванівської сільської ради Вінницької області (довідка про впровадження №02-40-1-1935 від 20.12.2019 р.) та Старосинявської селищної ради Хмельницької області (довідка про впровадження №1844 від 16.12.2019 р.)

За темою «Розробити дорожню карту підвищення рівня інвестиційної привабливості суб'єкта малого бізнесу» сформовані пропозиції впроваджено у діяльність ТОВ «Корпорація Майс».

За темою «Фінансові інструменти сільського розвитку в умовах невизначеності» проведено наукові дослідження, вагомість яких підтверджена довідками Житомирської філії ТОВ «Фрідом Фінанс Україна».

Крім того, виконання НДР «Контрольно-аналітичне забезпечення агробізнесу Північно-Західного регіону України в умовах Євроінтеграції» відбувалося у співпраці з Польсько-Українською фундацією «Інститут міжнародної академічної та наукової співпраці» (м. Варшава) та Інститутом Жана Урбана Сандала (Норвегія).

Наразі розпочато роботу за НДР, що фінансується із зовнішніх джерел, а саме:

- «Розробка заходів з інвентаризації земель лісогосподарського призначення, формування облікової політики для забезпечення ефективності господарської діяльності, обґрунтування структури виробництва на основі показника доданої вартості та розробка моделі оцінювання фінансового стану підприємства», керівник: д.е.н., професор Мороз Юлія Юзефівна, обсяг фінансування 30 тис грн. (2020 р.);

- «Модернізація інформаційного забезпечення управління витратами для потреб стейкхолдерів сільськогосподарських підприємств», керівник: д.е.н., професор Мороз Юлія Юзефівна, обсяг фінансування 15 тис грн. (2022 р.);
- «Інформаційне забезпечення управління інвестиційною нерухомістю», керівник: к.е.н., професор Суліменко Лариса Антонівна, обсяг фінансування 15 тис. грн (2022 р.);
- «Розробити дорожню карту підвищення рівня інвестиційної привабливості суб'єкта малого бізнесу», керівник: к.е.н., доцент Недільська Лариса Василівна, обсяг фінансування 14 тис. грн (2021 р.);
- Оподаткування підприємницької діяльності в умовах військового стану», керівник: к.е.н., професор Дема Дмитро Іванович, обсяг фінансування 10 тис. грн (2022 р.);
- «Обґрунтування напрямів інвестування грошових коштів за умов воєнного стану», керівник: к.е.н., доцент Сус Юрій Юрійович, обсяг фінансування 5 тис. грн (2022 р.).

4.4. Участь у конкурсах, що організуються з держбюджету та інших джерел фінансування (приватні фонди), гранти, тощо, за останні 5 років:

За звітний період представники школи взяли участь у таких грантових програмах:

Мороз Ю. Ю. – Грантова програма Фонду Костюшківського “Freedom starts with your mind” для науковців з України, Польща (The Kosciuszko Foundation Program for Ukrainian Scientists “Freedom starts with your mind”, Poland), 2022 р.;

Малюга Н. М. – Міжнародний освітній грант № EG/U/21-22/10/01 від International Historical Biographical Institute (Dubai – New York – Rome – Jerusalem – Beijing), 2022 р.

Гайдучок Т. С., Недільська Л. В., Стойко О. Я., Абрамова І. В., Куровська Н. О., Шубенко І. А., Дема Д. І. – Міжнародний освітній грант № IEG/W/22/03/08 від International Historical Biographical Institute (Dubai – New York – Rome – Bargas – Jerusalem – Beijing), 2022 р.

Ярмолюк Олена Феліксівна – Міжнародний освітній грант № EG/B/22/05/08 від International Historical Biographical Institute (Dubai – New York – Rome – Bargas – Jerusalem – Beijing), 2022 р.

Впродовж усього звітного періоду розроблялися та подавалися за профільними напрямками наукові роботи здобувачів (під керівництвом представників школи) для участі у конкурсному відборі в межах Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт і Всеукраїнського конкурсу «Long-2019 (Look of New Generation / Погляд нового покоління) та на конкурс у Стипендіальній програмі Завтра.UA, що організовується приватним фондом В. Пінчука.

4.5. Визнання наукової школи науковою та громадською спільнотою (Державні премії України, відзнаки Президента, Кабінету Міністрів України, почесні звання, дипломи, тощо, за останні 5 років):

Результати діяльності наукової школи визнаються громадською спільнотою на різних рівнях. Наукові роботи студентів, підготовлені під керівництвом учасників школи, неодноразово ставали переможцями:

1. Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт за спеціальностями:

1.1. 071 «Облік і оподаткування»:

2018 р.:

I місце – Шишка Роман (науковий керівник – к.е.н., доц. Киян А. В.);

I місце – Козлова Тетяна (науковий керівник – д.е.н., проф. Мороз Ю. Ю.);

III місце – Бачинська Аліна (науковий керівник – д.е.н., проф. Цаль-Цалко Ю. С.).

2019р.

II місце – Войченко Вікторія та Зімчук Надія (науковий керівник – д.е.н., професор Ю. С. Цаль-Цалко).

2020р.

II місце – Совик Тетяна та Василенко Ірина (науковий керівник – д.е.н., професор Ю. С. Цаль-Цалко).

III місце – Торовіна Наталія (науковий керівник – д.е.н., професор Ю. С. Цаль-Цалко).

2021р.

III місце – Кудра Любов (науковий керівник – к.е.н., доцент Н. І. Цегельник).

1.2. «Економічна аналітика та статистика», 2019 р.:

III місце – Похільченко Олександр і Верховлюк Заріна (науковий керівник – к.е.н., доц. Чугаєвська С. В.);

1.3. «Підприємництво», 2020 р.

III місце – Кудра Любов (науковий керівник – д.е.н., проф. Мороз Ю. Ю.);

1.4. «Фінанси, банківська справа та страхування» зі спеціалізації «Страхування», 2021 р.

III місце – Залуцька Вікторія (науковий керівник – д.е.н., проф. Віленчук О. М.);

1.5. «Фінанси, банківська справа та страхування», 2021р.

III місце – Куровський Олександр (науковий керівник – к.е.н., доц. Недільська Л. В.);

1.6. «Фінанси, банківська справа та страхування» зі спеціалізації «Банківська справа», 2021 р.

III місце – Ященко Маргарита (науковий керівник – к.е.н., доц. Сус Л. В.).

2. Всеукраїнського конкурсу наукових робіт Стипендіальної програми «Завтра.УА» (Шишка Р., Недільська С., Ярошинська Ю., Оленюк Д. – наукові керівники – Ярмолук О. Ф., Дема Д. І., Сус Л. В. та Недільська Л. В. відповідно).

3. Всеукраїнського конкурсу «Long-2019 (Look of New Generation / Погляд нового покоління) (Кудра Л., Іванова А., Торовіна Н., Борисенко Д. – наукові керівники – проф. Мороз Ю. Ю. та доц. Чугаєвська С. В).

4. Міжнародного конкурсу студентських наукових робіт зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» (призер конкурсу – Плисак Марина) – науковий керівник проф. Мороз Ю. Ю.

5. Міжнародного студентського професійного творчого конкурсу з бухгалтерського обліку, оподаткування, аналізу та аудиту (II місце Василенко Ірина) – науковий керівник доц. Цегельник Н. І.

Представники наукової школи неодноразово відзначалися громадською спільнотою за активну участь у науковій роботі та наукових заходах.

Мороз Ю. Ю. за здійснення наукової роботи зі студентською та учнівською молоддю, підготовкою переможців Всеукраїнських наукових конкурсів та олімпіад була неодноразово відзначена: Подякою Міністерства освіти і науки України, Національної академії наук України, Національного центру «Мала академія наук України»; Почесною грамотою Міністерства освіти і науки України, Національної академії наук України, Національного центру «Мала академія наук України»; Подяками Державної служби статистики України, Національної академії статистики, обліку та аудиту, Університету імені Альфреда Нобеля, Головного управління ДПС у Житомирській області, Управління освіти і науки Житомирської облдержадміністрації.

Гайдучок Т. С. відзначена подякою науковому керівнику за підготовку здобувачів до участі у IV Міжнародній студентській науковій конференції «Наука сьогодні: від досліджень до стратегічних рішень» (17.06. 2022р., м Івано-Франківськ»

Крім того, за вагомий особистий внесок у розвиток освіти на Житомирщині, багаторічну сумлінну працю та високий професіоналізм Мороз Ю. Ю. нагороджена грамотою Управління освіти і науки Житомирської облдержадміністрації.

Цаль-Цалко Ю. С. нагороджений нагрудним знаком Міністерства освіти і науки України «Відмінник освіти»

Мороз Ю. Ю. отримала Подяку від Мережі Глобального договору ООН в Україні, Української асоціації з розвитку менеджменту та бізнес-освіти, Київської бізнес-школи за підготовку студентської команди Житомирського національного агроєкологічного університету до участі у Всеукраїнському конкурсі «Long-2019 (Look of New Generation / Погляд нового покоління).

Цаль-Цалко Ю. С. нагороджений Почесною грамотою Міністерства аграрної політики та продовольства України; Почесною грамотою Житомирської обласної державної адміністрації; Грамотою Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України. Також, за багаторічну активну діяльність в сфері аудиту йому вручено «Знак пошани Аудиторської палати України». Його наукова робота зі студентською молоддю щодо підготовкою переможців Всеукраїнських наукових

конкурсів відзначена Подякою Державної служби статистики України, Національної академії статистики, обліку та аудиту.

Цегельник Н. І. у 2021 році отримала Диплом І-ступеня з номінації «Кращі наукові роботи молодих вчених» за результатами участі у Всеукраїнському конкурсі наукових робіт «Соціально відповідальне ведення бізнесу – складова сталого розвитку» з нагоди 30-ї річниці Незалежності України.

Недільська Л. В. за здійснення наукової роботи з учнівською молоддю нагороджена Почесною грамотою Міністерства освіти і науки України, Національної академії наук України, Національного центру «Мала академія наук України».

Підручник «Фінансовий аналіз» (автори Цал-Цалко Ю. С., Мороз Ю. Ю., Суліменко Л. А.) визнаний Переможцем Житомирського обласного конкурсу "Краща книга року" у номінації "З глибини знань".

Визнання наукової роботи членів наукової школи відбувається в процесі їх діяльності в Громадських дорадчих органах.

Зокрема, Мороз Юлія Юзефівна є головою громадської організації «Житомирська спілка фахівців з бухгалтерського обліку і оподаткування» і ГО «Житомирське товариство науковців польського походження». Крім того, є членом громадської ради при Головному управлінні Державної податкової служби в Житомирській області та членом Громадської ради при Житомирському міському голові; членом Громадської ради при Державній аудиторській службі України; членом Координаційної ради з питань сприяння у розвитку громадянського суспільства при Житомирській обласній державній адміністрації; членом правління Житомирського обласного об'єднання громадської організації «Спілка економістів України».

Цаль-Цалко Юзеф Сигізмундович – голова комісії з питань бюджету, державної і комунальної власності, інвестиційної діяльності Громадської ради при Житомирській облдержадміністрації; член Колегії Департаменту фінансів Житомирської облдержадміністрації; член Ради з питань залучення інвестицій при Житомирській облдержадміністрації. Є головою Житомирського обласного об'єднання громадської організації «Спілка економістів України». Член громадської організації «Житомирська спілка фахівців з бухгалтерського обліку і оподаткування» і ГО «Житомирське товариство науковців польського походження».

Гайдучок Тетяна Станіславівна – дійсний член постійно діючого колегіального робочого органу Агентства сертифікації та акредитації «Стандарт-Експерт» Ради експертів з громадсько-професійної незалежної акредитації та сертифікації у сфері освіти.

Малюга Наталія Михайлівна – член професійної організації Гільдія професійних внутрішніх аудиторів України.

Дема Дмитро Іванович – член Федерації аудиторів, бухгалтерів і фінансистів АПК України, член Всеукраїнського конгресу вчених економістів-аграрників, член ГО «Фулбрайтівське коло».

Шубенко Інна Андріївна – член громадської організації «Житомирська асоціація науковців та бізнес-консультантів».

4.6. Кількість докторів і кандидатів, підготовлених за останні 5 років:

2 доктори, 1 кандидат

4.7. Кількість патентів, отриманих протягом останніх 5 років:

–

4.8. Кількість опублікованих монографій, підручників, навчальних посібників за останні 5 років:

монографій – 32

підручників та навчальних посібників – 15

4.9. Кількість опублікованих статей у виданнях, рекомендованих МОН України, в українських та закордонних рецензованих журналах за останні 5 років:

- фахових у вітчизняних виданнях – 133;
- фахових у закордонних виданнях – 53;
- фахових виданнях, які індексуються у міжнародних наукометричних базах даних Scopus та Web of Science – 38.

4.10. Кількість виставок, на яких наукова школа презентувала свої розробки за останні 5 років:

4.11. Кількість наукових конференцій, ініційованих науковою школою (оргкомітет, програма тощо) за останні 5 років:

26, а саме:

1. Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція «Фінансові інструменти регіонального розвитку» (5).

2. Науково-практична конференція «Студентські наукові читання» для здобувачів факультету інформаційних технологій, обліку та фінансів за матеріалами I туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт (5);

3. Студентська науково-практична конференція «Фінансове забезпечення економіки» (5).

4. Студентська науково-практична конференція «Формування і використання інформаційних ресурсів обліку та звітності для прийняття управлінських рішень в умовах європейської інтеграції» (1).

5. Студентська науково-практична конференція «Проблеми інтеграції облікових підсистем фінансового, податкового, управлінського і статистичного обліку в Україні відповідно до вимог Європейських стандартів» (1).

6. Студентська науково-практична конференція «Облік, аналіз і контроль в умовах сучасних концепцій управління економічним потенціалом і ринковою вартістю підприємства» (1).

7. Студентська науково-практична конференція «Національна система бухгалтерського обліку в управлінні економічними процесами» (1).

8. Всеукраїнська науково-практична конференція «Соціально-економічні проблеми розвитку регіонів» (3).

9. Українсько-німецький Воркшоп «Agriculture and society: a multi-stakeholder dialogue for stable and sustainable development» (1).

10. Українсько-польський Воркшоп «Аналіз української та польської економік: виклики та перспективи» (1).

11. Українсько-німецький Воркшоп «Agriculture and society: a multi-stakeholder dialogue for stable and sustainable development» на тему: «Conceptual principles of consulting activities in the field of agribusiness» (1).

12. Роль бухгалтерського обліку, аудиту та податкової політики у розбудові незалежної України на шляху до Європейського Союзу» (1)

4.12. Кількість доповідей на наукових конференціях різного рівня, у тому числі міжнародних, закордонних за останні 5 років:

250

4.13. Публікації про наукову школу та її членів.

Матеріали щодо здійснення наукової діяльності членів наукової школи публікуються в:

- журналі «Економіка, облік, податки в суспільстві» (Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації, серія ЖТ, № 312/689Р від 06.06.2018 р.) – випускається кафедрою бухгалтерського обліку, оподаткування і аудиту 4 рази на рік;

- щорічному Звіті про діяльність Спілки економістів України.
URL.: <http://seu.org.ua/>